

Un Cetaci al Prat del Llobregat.— Comunica el senyor AGUILAR-AMAT que el dia 15 del passat maig va ésser pescat enfront del Prat del Llobregat un cetaci molt poc comú en aigües catalanes, que fou posteriorment remolcat fins al nostre port. Dit cetaci era un exemplar de *Orcinus orca* (L.) de cinc metres trenta centímetres de llarg, i actualment s'exhibeix en el "rompeolas" amb el nom terrorífic de "monstre marí"; l'*orca* és ja citat del Mediterrani; pero no de localitats catalanes. Fou examinat, midat i aplantillat, dins del port, pel mateix soci.

TREBALLS ORIGINALS:

J. Bta. de AGUILAR-AMAT: Observaciones malacológicas, III. Presencia de *Jacosta huidobroi* Azp. en Cataluña.—A. CODINA: Captures interessants de Coleòpters.—I. de SAGARRA: Anotacions a la Lepidopterologia ibèrica, IV.—J. MARCET i RIBA: Nota necrològica: En Wilfrid KILIAN i la geologia catalana.

I no havent més assumptes de que tractar el senyor President alça la sessió a les 19 hores 45 minuts.

SESSIÓ CIENTIFICA DEL 7 DE OCTUBRE 1926

Presidència del R. P. Jaume PUJULA, S. J.

President

Assistent-hi els membres senyors R. P. BALASCH, MOSSÈN BATALLER, CODINA, CUATRECASAS, GARGANTA, MARCET, J., i VÁZQUEZ, el senyor President obra la sessió a les 18 hores, 45 minuts.

Actua de Secretari el senyor CODINA.

Es presenten dos nous membres.

El P. PUJULA dona compte de la reunió dels presidents de les societats científiques de Barcelona, que tingué lloc convocada per la Directiva de la projectada Exposició de Barcelona en quina s'acordà que cada una d'aquelles entitats facilités una nota dels membres llurs que eventualment puguin ésser elegits membres dels organismes consultius nomenats Comitès de Grup per a tot lo referent a Ciències Naturals. En conse-

qüència es pren per la presidència una ampla nota de membres de l'INSTITUCIÓ per a facilitar-la amb aquest objecte.

El Dr. MARCET, J., manifesta que:

Els entusiastes de la zona volcànica Olot-Girona a fi de cloure el període d'actives investigacions geològiques realitzades en aquests darrers tres anys a l'esmentada zona a fi de fer lo més profitosa possible la ràpida excursió C-4 organitzada pel XIV Congrés Geològic Internacional, celebrar l'èxit d'ella, i fer-la inoblidable, preparen un *Acte commemoratiu*.

En aquest acte s'honorarà la memòria dels investigadors de la zona, així nacionals com estrangers, i llurs obres, i especialment s'enaltirà el gran olotí En F. Xavier BOLÓS, l'iniciador a darreries del segle XVIII de l'estudi del volcanisme de les terres gironines, i llurs seguidors ALSIUS, 1874, i GELABERT, 1904, investigadors de la zona, i PALUZIE, 1860, i TEXIDOR, 1879, recopiladors dels estudis fets, tots ells fills de la mateixa.

Es farà l'elogi de les Col·leccions geològiques locals BOLÓS i GELABERT, d'Olot, i ALSIUS, de Banyoles.

Es comentarà la Guia de l'Expedició C-4 "Cataluña" editada pel XIV Congrés Geològic Internacional.

Es donarà compte de la visita feta per aquella expedició a la zona.

Es donaran a conèixer les observacions formulades pels sabis que hi prengueren part.

I darrerament, es recordarà la rica bibliografia de la zona.

La *Revista d'Olot* amatent a contribuir al progrés de les Ciències geològiques i especialment en la zona Olot-Girona, s'honorarà publicant les impressions d'aquell acte commemoratiu en un fascicle titulat: *La Expedició C-4 del XIV Congrés Geològic Internacional a la zona volcànica Olot-Girona*, treball de col·laboració de tots els que s'interessin en aquell acte commemoratiu.

La INSTITUCIÓ es complau en consignar que presentat el treball: *Estudi fisiogràfic de Catalunya* al Concurs Memòries PATXOT 1924, fou honorat el membre Jaume MARCET i RIBA per en Rafael PATXOT i JUBERT amb 2.000 pessetes en recompensació a l'esforç realitzat.

Adhuc, bó és fer avinent que a fi d'estimular, principalment a Catalunya, els treballs d'investigació en el domini de les Ciències Físiques i les Matemàtiques, En Rafael PATXOT i JUBERT instituí en 1922 concursos que es denominen Memòries PATXOT, i tenen per objecte aplegar un corpus de treballs monogràfics referents a les Ciències Físiques i les Matemàtiques, pures i aplicades, preses en llur sentit més ample, recerca, invenció, experimentació, bibliografia, història, etc.

Recentment s'ha donat a conèixer el veredictes del tercer concurs 1924, sobre la fisiografia catalana.

Els treballs presentats a concurs foren els següents:

- a) *Estudi fisiogràfic de Catalunya*, per J. MARCET RIBA.
- b) *Estudi fisiogràfic de l'Alt Cardener i la Vall de la Vansa*, per S. FILELLA.
- c) *Estudi fisiogràfic del Pireneu Català*, per Mr. H. GAUSSEN.
- d) *Síntesi fisiogràfic de la Comarca d'Olot i de l'Empordà*. Seguit d'una nova classificació del Quaternari a Catalunya, per Mr. M. CHEVALIER.

La memòria de Mr. M. Chevalier fou retirada darrerament del Concurs pel seu autor.

El premi no s'adjudicà, més com que les memòries sobredites representen verament esforços laudables que cal apreciar, i s'hi contenen nombrosos elements fisiogràfics aprofitables, En Rafael PATXOT i JUBERT oferí, en correspondència, les següents compensacions:

Dues mil pessetes al treball del Sr. MARCET.

Dues mil pessetes a la memòria de Mr. H. GAUSSEN.

Cinc centes pessetes al treball del Sr. FILELLA.

El tresorer innova haver-se cobrat de la Comisió Provincial Permanente de Barcelona, Secció de Foment, Negociat de Instrucció Pública, la subvenció de 500 pessetes corresponent a l'exercici de 1925-1926.

COMUNICACIONS VERBALS:

Sobre geografia dels Carabus. (COL. CARABIDAE).—El senyor CODINA comunica la troballa de *Carabus (Megodonthus) violaceus pseudofulgens* Born ♀ i de *Carabus (Hadrocarabus) macrocephalus* Dej. ♂ al Puerto de Palombera prop de Reinosa en la província de Santander a 1.000 m. d'altitud el 29.VI.26 pel Dr. P. FONT QUER. La primera cita la creu nova per a la esmentada província. Manifesta que les cites de *C. violaceus gerundensis* Born a Burgos, Vitoria, Saragossa i de *C. violaceus fulgens* Charp. a Saragossa, Lleida, s'han de referir al *pseudofulgens*. La de *C. violaceus gerundensis* i *fulgens* de Barcelona al *pseudomülleri* m. i el *fulgens* de Girona a l'anterior o al *gerundensis*.

Zooecidia nova per a la Península Ibèrica.—El senyor CODINA presenta un ram de ginestera *Spartium junceum* L. afectat de acrocecidia deformant l'extremitat de la tija que presenta cladomania i fil·lomania; les fulles són lanceolades o linears i cobertes, iguals qu'el ram, de pels blancs unicel·lulars molt nombrosos; sovint hi ha fasciació. Tot és degut a l'acció del acàrid *Eriophyes spartii* Can.

Citat de Austria, Hongria, Itàlia, per C. HOUARD i tramés un exemplar del seu jardí al P. TAVARES, S. J., aquest escriu confirmant la determinació i dient qu'es nou per a Ibèria.

Aquesta cecidia és comú enguany als entorns de la Ciutat (Pedralbes, Vallvidrera, Tibidabo).

Fig. 1. *Eriophyes spartii* Can (1 : 20)

El Dr. FONT QUER ha proporcionat l'adjunta fotografia d'un exemplar notable del jardinet botànic del Parc de Barcelona prop del Museu Martorell (Fig. 1).

TREBALLS ORIGINALS:

R. P. J. PUJULA, S. J.: Nota previa sobre un huevo patològic de la especie humana.—R. P. J. BALASCH, S. J.: Nota sobre las aguas de mina.

Datos para facilitar la captura de *Anguis fragilis* L. — J. Bta. de AGUILAR-AMAT: Observaciones malacológicas. IV. Un Cefalópodo nuevo, al parecer, para la fauna de Cataluña. — M. VIDAL i LÓPEZ: Los arenales marítimos de Ceuta—Rincón y su flora. — J. MARCET i RIBA: Nota Necrológica: En Domingo de URUEÑA i DUARTE i les investigacions de petrografia quantitativa.

Exhaurits els assumptes, el President alça la sessió a les 19 hores, 45 minuts.

Nota previa

sobre un huevo patológico en la especie humana

por el

P. Jaime PUJOLLA, S. J.

No ha mucho nos trajo al Laboratorio Biológico un médico de los alrededores de Barcelona un huevo humano con sus envolturas y con parte de la mucosa uterina, procedente de un aborto que, según sospechas del médico, habría sido provocado. Tenía que ser de dos meses, y vino conservado en un frasco con formol.

Como el objeto era digno de estudio, no tenemos por qué decir el cuidado que pusimos en abrir el huevo, para no perder el tesoro que encerraba. Primero, cortamos la envoltura de tejidos maternos, que constituyen la *cámara ovígera*; luego las propias del huevo, *corión* y *amnios*. Con esto quedó a nuestra vista el interior del huevo. Mucho nos sorprendió no hallar lo que esperábamos, un embrión de dos meses, según los datos recibidos; embrión que, de ser así, debía tener al menos dos centímetros. En su lugar solo encontramos una gran cavidad blanquecina por el revestimiento amniótico, y nada más, hasta que volviendo a examinar todos los rincones de dicha cavidad, no llamó la atención la presencia de un corpúsculo blanco que no pasaría de 2-3 mm. de longitud. Fijándonos mejor, se vió claro que era el embrión.

Era preciso recogerlo íntegro y en buen estado para su estudio.

A este fin, cortamos alrededor de él la pared de la *cámara ovígera*; y el disco de pared resultante, en el que yacía el embrión, lo traslada-